

Sygn. akt II KK 348/17

POSTANOWIENIE

Dnia 16 listopada 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Plóciennik

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 16 listopada 2017 r.
sprawy **D.W.**
skazanego z art. 286 § 1 k.k.
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanej
od wyroku Sądu Okręgowego w W.
z dnia 21 lutego 2017 r., sygn. akt IX Ka (...),
zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w W.
z dnia 31 maja 2016 r., sygn. akt IV K (...),

p o s t a n o w i ł

- 1. oddalić kasację, jako oczywiście bezzasadną,**
- 2. zwolnić skazaną D.W. od kosztów sądowych postępowania kasacyjnego;**
- 3. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adwokata K.S. – Kancelaria Adwokacka w W. – kwotę 442,80 zł (czterystu czterdziestu dwóch złotych osiemdziesięciu groszy), w tym 23% podatku VAT, tytułem wynagrodzenia za sporządzenie i wniesienie kasacji.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w W. wyrokiem z dnia 31 maja 2016 r. (sygn. akt IV K (...))
uznał D.W. za winną popełnienia czynu:

1. z art. 286 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 37a k.k. w zw. z art. 33 § 1 i 3 k.k. skazał ją na karę 100 stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 10 złotych;

2. z art. 286 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 37a k.k. w zw. z art. 33 § 1 i 3 k.k. skazał ją na karę 80 stawek dziennych grzywny ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 10 złotych.

Na podstawie art. 85 § 1 k.k. w zw. z art. 86 § 1 i 2 k.k. Sąd połączył orzeczone kary jednostkowe grzywny i orzekł karę łączną grzywny w wysokości 160 stawek dziennych, ustalając wysokość każdej stawki na kwotę 10 złotych. Sąd zobowiązał oskarżoną, na podstawie art. 46 § 1 k.k., do naprawienia szkody poprzez zapłatę kwoty 162,50 zł na rzecz J.B. oraz kwoty 59,99 zł na rzecz M.M.. Orzekł przepadek dowodów rzeczowych.

Apelacje w sprawie wnieśli zarówno prokurator, jak i obrońca oskarżonej oraz oskarżona D.W.. Po ich rozpoznaniu Sąd Okręgowy w W. wyrokiem z dnia 21 lutego 2017 r., sygn. IX Ka (...), zmienił zaskarżone orzeczenie m.in. w ten sposób, że:

- rozwiązał orzeczenie o karze łącznej grzywny;
- ustalił i przyjął, że przypisany oskarżonej czyn z art. z art. 286 § 1 k.k. z pkt 2 stanowi wykroczenie wyczerpujące dyspozycję art. 134 § 1 k.w. i w związku z tym uchylił rozstrzygnięcie z pkt 2 i na podstawie art. 45 § 1 k.w. w zw. z art. 5 § 1 pkt 4 k.p.w. postępowanie karne w tym zakresie umorzył;
- uchylił rozstrzygnięcie o obowiązku naprawienia szkody na rzecz M.M. oraz przepadku dowodów rzeczowych w zakresie wisiora i orzekł jego zwrot M.M.;
- w pozostałym zakresie utrzymał w mocy zaskarżony wyrok.

We wniesionej na korzyść skazanej kasacji, zaskarżając wyrok Sądu Okręgowego w całości, obrońca D.W. podniósł, na podstawie art. 523 § 4 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 523 § 2 k.p.k., zarzuty:

1. zaistnienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej określonej w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. ze względu na nieobecność na całej rozprawie dwóch członków składu orzekającego i niezachowanie zasady niezmienności składu orzekającego od początku do zakończenia rozprawy poprzez zmianę dwóch członków składu orzekającego w toku rozprawy, albowiem na rozprawie 27 października 2016 r. w

składzie Sądu zasiadały: SSO - I.K. i SSO - J.H., a na rozprawie w dniu 8 lutego 2017 r. ich miejsca zajęły: SSO - D.P.F. i SSO - A.K.;

2. zaistnienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej określonej w art. 439 § 1 pkt 10 k.p.k. polegającej na przeprowadzeniu rozprawy przed Sądem I Instancji w dniach 17 i 20 kwietnia 2015 r, bez udziału obrońcy skazanej, który to obrońca został ustanowiony ze względu na inne okoliczności utrudniające obronę, co przesądza o naruszeniu prawa do obrony poprzez brak zapewnienia należytej obrony podczas trwania postępowania, w sytuacji, gdy obrona ta była niezbędna ze względu na inne okoliczności ją utrudniające (art. 79 § 2 k.p.k.).

W konkluzji obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi właściwemu do ponownego rozpoznania oraz zasądzenie na jego rzecz kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście bezzasadna w rozumieniu art. 535 § 3 k.p.k.

Odnosząc się najpierw do drugiego z zarzutów kasacji wskazać należy, że z protokołów rozpraw z dnia 17 kwietnia (k.1036-1038/VI) i 20 kwietnia 2015 r. (k.1049-1050/VI), wynika, że w związku z nieobecnością wyznaczonego obrońcy z urzędu, Sąd Rejonowy nie podejmował żadnych czynności merytorycznych. Problemy w kontaktach między obrońcą a oskarżoną, niezależne od Sądu, skutkowały wyznaczeniem nowego obrońcy, ostatecznie w osobie adw. M.W. (k.1154/VI) w obecności którego, dopiero podczas rozprawy w dniu 22 lipca 2015 r. (k.1266/VII), doszło do odczytania aktu oskarżenia i przesłuchania oskarżonej D.W.. „N.” obrońcy z urzędu uczestniczył już do końca we wszystkich rozprawach, aż do wydania wyroku, mając wcześniej, z odpowiednim wyprzedzeniem, czas na zapoznanie się z aktami sprawy i przygotowanie się do obrony. Tym samym obrońca ten mógł wykonywać wobec oskarżonej obronę w sposób realny. Brak obrońcy podczas dwóch pierwszych terminów rozpraw, które miały charakter de facto organizacyjny, nie skutkował zaistnieniem bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 10 k.p.k. Skazana miała bowiem obrońcę w postępowaniu sądowym i obrońca ten brał udział w czynnościach, w których jego udział był obowiązkowy, a więc w rozprawie głównej, poczynawszy od jej wywołania.

Niezrozumiałym, w oparciu o analizę akt sprawy, jest powoływanie się przez obrońcę skazanej na zarzut zaistnienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej w zw. z obroną obligatoryjną z art. 79 § 2 k.p.k., tj. w sytuacji, gdy obrońca został wyznaczony ze względu na inne okoliczności utrudniające obronę. Zarządzeniem z dnia 23 marca 2015 r. (k.967/VI) oskarżonej został wyznaczony obrońca na podstawie art. 78 § 1 k.p.k. w zw. z art. 81 § 1 k.p.k., albowiem D.W. wykazała, że ze względu na sytuację majątkową nie jest w stanie ponieść kosztów obrony bez uszczerbku dla niezbędnego utrzymania siebie i rodziny. Z akt sprawy nie wynika, aby podstawa wyznaczenia obrońcy z urzędu uległa zmianie.

Przenosząc się na grunt postępowania odwoławczego i podniesionego w kasacji zarzutu obraży art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. stwierdzić należy, że zarządzeniem Zastępcy Przewodniczącego Wydziału IX Karnego Odwoławczego Sądu Okręgowego (k.1911/X) sprawę skierowano do referatu sędziego SO - J.C., który zarządzeniem z dnia 16 sierpnia 2016 r. został wyznaczony sędzią sprawozdawcą. W składzie orzekającym zasiadły także sędzia SO - J.H. i sędzia I.K. (k.1912/X). Przedmiotowym zarządzeniem termin rozpoznania sprawy wyznaczono na dzień 27 października 2016 r. We wskazanym terminie odbyła się rozprawa, która ograniczyła się do wywołania sprawy, sprawdzenia listy obecności, poinformowania o odpowiedzi na apelację prokuratora oraz stwierdzenia nieprzekazania przez Sąd I instancji dowodów rzeczowych. Obecne strony wniosły o odroczenie rozprawy. Sąd postanowił odroczyć rozprawę i nowy termin wyznaczyć z urzędu. W dniu 8 lutego 2017 r. odbyła się kolejna rozprawa apelacyjna (k.1951/X). Z protokołu wynika, że sędzią sprawozdawcą był sędzia SO - J.C., który orzekł wraz z sędziami SO - D.P.F. i SWSO - A.K. (zarządzenie k.1945/X). Na rozprawie, po jej wywołaniu i sprawdzeniu obecności, żadna ze stron nie składała wniosków formalnych, sędzia sprawozdawca złożył ustne sprawozdanie w trybie art. 453 § 1 k.p.k., poinformowano strony o przekazaniu dowodów rzeczowych oraz udzielono głosu stronom. Na tym terminie zakończono rozprawę i odroczone ogłoszenie wyroku do dnia 21 lutego 2017 r. Także i w tej sytuacji nie doszło do zaistnienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej. Różny skład orzekający w postępowaniu odwoławczym w rozpoznawanej sprawie nie świadczy o zaistnieniu bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Wyrok zapadł bowiem na rozprawie

prowadzonej od początku w niezmienionym składzie. Z protokołu rozprawy odwoławczej z dnia 8 lutego 2017 r. wynika niezbicie, że strony nie zgłaszały wniosków formalnych, Sędzia sprawozdawca złożył ustne sprawozdanie stosownie do treści art. 453 § 1 k.p.k., udzielił głosu stronom, zarządzono przerwę, po której Sąd ogłosił postanowienie o odroczeniu ogłoszenia wyroku do dnia 21 lutego 2017 r. (k.1951/X). W dniu 21 lutego 2017 r. ogłoszono wyrok w niezmienionym, tym samym co na rozprawie w dniu 8 lutego 2017 r., składzie. Z powyższego wynika, że Sąd Okręgowy w W. przeprowadził postępowanie w niezmienionym składzie, a tym samym nie naruszył dyspozycji art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., ponieważ nie zaistniała sytuacja uzasadniająca stwierdzenie, że którykolwiek członków składu orzekającego nie był obecny na całej rozprawie.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.